

Висновок: створення методичних рекомендацій для студентів, що висвітлюють методи учіння, є актуальним завданням з управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Список використаних джерел

1. О'Конор Джозеф, Макдермотт Ієн. Системне мислення. Пошук неординарних творчих рішень / Джозеф О'Конор, Ієн Макдермотт. – К.: «Наш формат», 2018. – 240 с.
2. Салов В. О. Методичне забезпечення навчальних дисциплін : метод. посіб. для наук.-пед. прац. / В. О. Салов, Т. О. Письменкова, Н. В. Парфенова; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Д.: НТУ «ДП», 2020. – 121 с.

УДК 378

Олександра Антонівна Резнік,
магістрантка групи 011м-19з
Науковий керівник: **Ю. О. Шабанова,**
доктор філософських наук, професор,
завідувачка кафедри філософії і педагогіки
НТУ «Дніпровська політехніка»

ДО ПРОБЛЕМИ СУТНІСНОГО КОНТЕНТУ КОМПЕТЕНТІСНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В ОСВІТІ

Дослідження присвячено з'ясуванню змістовної сутності поняття «компетентність». Проаналізовано різні тлумачення даного терміну в науковій літературі. На підставі аналізу публікацій вітчизняних і зарубіжних науковців обґрунтовано зміст поняття «компетентність», який в найбільшій мірі відповідає сутності компетентнісного підходу у вищій освіті.

A. A. Reznik,
Supervisor: Y. O. Shabanova

TO THE PROBLEM OF ESSENTIAL CONTENT OF COMPETENCE PROBLEMS IN EDUCATION

The research is devoted to clarifying the essence of the concept of "competence". Different interpretations of this term in the scientific literature are analyzed. Based on the analysis of publications of domestic and foreign scholars, the meaning of the concept of "competence" is substantiated, which to the greatest extent corresponds to the essence of the competence approach in higher education.

Одним із концептуальних напрямів розвитку змісту вітчизняної освіти в процесі її реформування відповідно до вимог Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті є компетентнісний

підхід, визначальними категоріями якого є поняття «компетенція» і «компетентність». Дані поняття останнім часом стали часто використовувати в державних оновлених документах освітянської галузі та в сучасній науково-педагогічній літературі. Аналізом змістовної сутності понять вказаних категорій займалися вітчизняні вчені: Зязюн І. А., Бондар І. С., Пометун О. І., Грудинін Б. О., Ягупов В. В., Свистун В. І. (компетентнісний підхід в освіті), Гушлевська І. В. (поняття компетентності у вітчизняній і зарубіжній педагогіці), Лосєва Н. М. (педагогічна компетентність викладача), Тинкалюк О. В. (дефініції понять компетентність» і «компетенції» у педагогічній науці), Данилова Г. С., Кошонько Г. А., Галицька М. М., Семиченко В. А., Карпова Л. Г. та інші.

Різні аспекти проблеми компетентнісного підходу в освіті, формування компетентностей і компетенцій ґрунтовно досліджували зарубіжні науковці: Селевко Г. К., Маркова А. К., Ельконін Б. Д., Бодалев А. А., Краєвський В. В., Царькова Є. А., Зимня І. О., Зеєр Е. Ф., Дж. Равен, Ісаєва Т. Є., Мітіна Л. М., Афанасьєв В. Г., Варданян Ю. В., Хуторський А. В., Чошанов М. А та інші.

Аналіз багаточисленних публікацій показує, що серед науковців, які торкалися термінологічних аспектів понять «компетентність» і «компетенція», немає єдиної думки щодо трактування даних термінів. «Дефініції цих понять часто подаються через звичні для вітчизняної педагогіки поняття «знання», «вміння», «навичка» або просто підміняються ними» – пише в своїх дослідженнях докторант НПУ ім. М. П. Драгоманова Грудинін Б. О. [1, С. 142].

Більшість вітчизняних дослідників прагнуть розширити зміст даних понять, включивши в них різноманітні особистісні утворення – цінності, мотиви, ставлення тощо. Так, зокрема, академік АПН України, доктор філософських наук Зязюн І. А. зазначає, що «Компетентність можна охарактеризувати як здатність вирішувати професійні задачі певного визначеного класу, що вимагає наявності реальних знань, умінь, навиків, досвіду» [2]. Подібних поглядів дотримується і дійсний член Міжнародної Академії наук педагогічної освіти Селевко Г. К., який вважає, що компетентність – це «інтегральна якість особистості, яка проявляється в її загальній здатності та готовності до діяльності, що ґрунтується на знаннях і досвіді, які набуті в процесі навчання і соціалізації та орієнтовані на самостійну і успішну участь у діяльності» [3, С. 139]. На думку Бондаря І. С. «поняття компетентності містить в собі знання, вміння

та навички і ставлення, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або певній діяльності» [4].

За визначеннями інших провідних українських і зарубіжних науковців, компетентність вміщує в себе не тільки професійні знання, вміння, навички, досвід і ставлення, але й особистісні якості, необхідні для забезпечення певного результату, позитивні схильності, інтереси, а також здатність ефективно використовувати знання й уміння на конкретному робочому місці у конкретній робочій ситуації. Таке бачення сутності даного поняття є доволі повним. Ми погоджуємося з думкою вчених, але звертаємо увагу на те, що компетентність не зводиться лише до знань, умінь, навичок, досвіду, особистісних якостей, схильностей і здатностей. Адже можна добре знати, як виконувати ту чи іншу справу, але не діяти; або вміти її виконувати, але не виконувати. Оскільки поняття «компетентність» використовується переважно для описання кінцевого результату навчання, то в змісті цього поняття, на нашу думку, обов'язково повинні бути такі складові як мотивація і прагнення досягти певних позитивних результатів – властивості, які характеризують не тільки здатність, а й бажання реалізувати на практиці свій потенціал (накопичені знання, досвід і таке інше).

Отож, узагальнюючи різні погляди вітчизняних і зарубіжних науковців на тлумачення поняття «компетентність», ми прийшли до висновку, що в найбільшій мірі буде відповідати сутності компетентнісного підходу у вищій освіті той зміст даного поняття, який прописаний в Законі України «Про вищу освіту», де термін «компетентність» трактується так: «Компетентність – це здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей» [5, п. 13].

Список використаних джерел

1. Грудинін Б. О. Компетентнісний підхід: сутність висхідних понять та положень. Наукові записки. Випуск 7. С. 140 – 146.
2. Зязюн І. А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти. <http://eprints.zu.edu.ua/853/1/05ziasno.pdf>
3. Селевко Г. К. Компетентности и их классификация. Народное образование, 2004. № 4. С. 138 – 143.

4. Бондар І. С. Компетентнісний підхід як сучасний інструмент державного управління розвитком вищої освіти в Україні. Інвестиції: практика та досвід, 2015. № 8. С. 112 – 115.

5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. Документ 1556-VII. Поточна редакція. Дата оновлення: 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

УДК 37.013

Світлана Юрїївна Борисова,
магістрантка групи 011м-19з

Науковий керівник: **Ю. О. Шабанова,**
доктор філософських наук, професор,
завідувачка кафедри філософії і педагогіки
НТУ «Дніпровська політехніка»

СТЕЙКХОЛДЕРСЬКА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Надано проект стейкхолдерської моделі закладу вищої освіти з урахуванням зовнішніх та внутрішніх зацікавлених сторін.

S. Y. Borysova,
Supervisor: Y. O. Shabanova

STAKEHOLDER MODEL DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

A draft stakeholder model of a higher education institution is provided, taking into account external and internal stakeholders.

Концепція стейкхолдерського підходу у вітчизняній освіті впроваджується в Україні нещодавно. Актуальність інституції стейкхолдерства пов'язана з актуалізацією питань підвищення якості вищої освіти шляхом оцінювання діяльності освітніх організацій. Типовими зацікавленими сторонами є інвестори, службовці, клієнти, постачальники, громади, уряди або торгові асоціації. Зацікавлені сторони закладів вищої освіти можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми. Важливість формування іміджу в сприйнятті легітимних груп зацікавлених сторін освітнього закладу посилилася у зв'язку з новітніми вимогами до вищої освіти та умов формування якості освітньої діяльності організації, що визначена Національним агентством забезпечення якості вищої освіти наступними принципами: «доступність і відкритість інформації про освітні організації та їх діяльність; загальний критерій комфортності умов, у